

דף טו.

עין משפט א.

הרמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ב ה"י

בְּהֵמָה שְׁנוּלָד בָּהּ אַחַת מִן הַטְּרֵפִיּוֹת * הָאוֹסְרוֹת אוֹתָהּ
בְּאֲכִילָה אֲסוּרָה לְגַבֵּי הַמְּזִבַּח הָרִי הוּא אוֹמֵר (מלאכי
א-ח) 'הַקְּרִיבֵהוּ נָא לְפִתְחֵךָ הִירְצֶךָ אוֹ הִישָׂא פְּנֶיךָ'. וְאִם
עַל פִּי שְׂאִינָה רְאוּיָה לְקָרְבָן אֵין פּוֹדִין אוֹתָהּ שְׂאִין פּוֹדִין
אֶת הַקְּדָשִׁים לְהֶאֱכִילָן לַכֹּלְבָיִם. אֶלָּא יָרְעוּ עַד שְׂיָמוּתוֹ
וַיִּקְבְּרוּ:

עין משפט ב.

הרמב"ם הל' מאכלות אסורות פ"ז ה"א

הָאוֹכֵל כְּזֵית חֶלֶב בְּמִזֵּיד חֵיב כְּרֵת. בְּשׁוּגֵג מִבֵּיא חֲטָאת
קְבוּעָה. וּבִפְרוֹשׁ אֲמָרָה תּוֹרָה שְׂאִינוֹ חֵיב אֶלָּא עַל שְׁלֹשָׁה
מֵינֵי בְּהֵמָה טְהוֹרָה בְּלֶבֶד שְׁנַאֲמָר (ויקרא ז-כג) 'כֹּל חֶלֶב
שׁוֹר וְכֶשֶׂב וְעִז לֹא תֹאכְלוּ בֵּין שְׂאֲכָל מִחֶלֶב שְׁחוּטָה בֵּין
שְׂאֲכָל מִחֶלֶב נְבֵלָה וְטֵרֵפָה שְׁלֵהֵן. אֲבָל שְׂאֵר בְּהֵמָה

א. כסף משנה: בהמה שנוולד בה אחד מהטרפיות וכו'. בר"פ המזבח מקדש אמרינן
דטריפה פסולה מעל גבי המזבח ובר"פ התערובות (דף ע"א:): אמרינן דטריפה
שנתערבה בזבחים ירעו עד שיסתאבו. ומה שכתב רבינו הרי הוא אומר הקריבהו נא לפחתך.
יש לתמוה שהרי בתורת כהנים ובפרק ו' דתמורה (דף כ"ט) דורש כשהוא אומר מן הבקר
למטה וכו' להוציא את הטריפה משמע שמן התורה הוא דהא דריש לה מקרא ובפרק בתרא
דבכורות (דף נ"ז) יליף דטרפה פסול לקרבן בגזירה שוה ואפשר שסובר רבינו דסמך
בעלמא הוא דמסמיך להו אקרא ואגזירה שוה דהא קיימא לן דלא מיפסיל משום מום אלא
בגלוי דוקא אי נמי דה"ק אפילו לא היה בה איסור מן התורה הוי ליה לפסלה משום
הקריבהו נא לפחתך. ומ"ש ואע"פ שאינה ראויה לקרבן אין פודין אותה וכו'. משנה
בתמורה (דף ל') ס"פ כל האסורים על גבי המזבח:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהודר שליט"א אב"ד בירושלים מעטרים
בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

וְחִיָּה בֵּין טִמְאָה בֵּין טְהוֹרָה חֻלְבָּהּ כְּבִשְׂרָהּ. וְכֵן נִפְלָ שֶׁל
שְׁלֵשָׁה מִיָּנִי בְּהֵמָה טְהוֹרָה חֻלְבוֹ כְּבִשְׂרוֹ וְהָאוֹכֵל מִחֻלְבוֹ
כְּזִית לֹקֵה מִשּׁוּם אוֹכֵל נִבְלָה:

א. חלב שור וכשב ועז אסור ב' ושל שאר המינים ג' מותר, וכוי ד' חלבו אסור.

עין משפט ג. הרמב"ם הל' שחיטה פי"ב ה"ח

אֵין אִסוּר אוֹתוֹ וְאֵת בְּנוֹ נוֹהֵג ה' אֶלָּא בְּבִהְמָה טְהוֹרָה
בְּלֶבֶד שְׁנָאָמַר (ויקרא כב-כח) 'וְשׂוֹר אוֹ שֶׁה אוֹתוֹ וְאֵת

ב. ממשנה חולין קנ"ז. וכוי חלבו אסור מיומא ע"ד. והאוכל מחלב טריפה או נבלה חייב משום אוכל חלב ומשום אוכל נבלה וטרפה, שיש כאן איסור מוסיף שמתוך שנוסף איסור בבשרה שהיה מותר נוסף איסור על החלב וע"כ לוקה שתיים. כ"כ הרמב"ם בפ"ז מהלכות מ"א הלכה ב'.

ג. היינו משאר מיני חיות טהורות שחלבם מותר באכילה, כמו בריש סי' פ'. ושאר בהמה וחיה בין טמאה בין טהורה חלבה כבשרה. ונפל של ג' מינים בבהמה טהורה חלבו כבשרו והאוכלו לוקה משום אוכל נבלה. רמב"ם שם הלכה א'.

ד. י"א מדרבנן משום ספיקא, וי"א דהוא בריה בפני עצמו ואיסורו מדאורייתא ואיתרבי "מכל חלב" בכריתות כ"א ע"א ויומא ע"ד.

ה. כסף משנה: אין איסור אותו ואת בנו נוהג אלא בבהמה טהורה בלבד וכו'. ברייתא בפ' אותו ואת בנו שור ולא חיה שה ולא עופות: ונוהג בכלאים כיצד צבי שבא על העז וכו'. שם (דף ע"ט:): ת"ר אותו ואת בנו נוהג בכלאים ובכו"ר ר' אליעזר אומר כלאים הבא מן העז ומן הרחל אותו ואת בנו נוהג בו כוי אין אותו ואת בנו נוהג בו אמר רב חסדא אי זהו כוי שנחלקו בו ר' אליעזר וחכמים זה הבא מן התיש ומן הצביה [ה"ד אילימא בתיש הבא על הצביה] וילדה וקא שחיט לה ולברה והאמר רב חסדא הכל מודים בהיא צביה ובנה תיש שפטור שה ובנו אמר רחמנא ולא צבי ובנו אלא בצבי הבא על התישה וילדה וקא שחיט לה ולברה והאמר רב חסדא הכל מודים בהיא תישה ובנה צבי שחייב שה אמר רחמנא ובנו כל דהו לעולם בתיש הבא על הצביה וילדה בת ובת ילדה בן וקא שחיט לה ולברה רבנן סברי חוששין לזרע האב ושה ואפילו מקצת שה ור' אליעזר סבר אין חוששין לזרע האב ושה ואפילו מקצת שה לא אמרינן וכו' והא דתנן כוי אין שוחטין

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

אותו ביו"ט וכו' במאי עסקינן אילימא בתיש הבא על הצביה וילדה וכו' לעולם בצבי הבא על התיישה ורבנן ספוקי מספקא להו אי חוששין לזרע האב אי אין חוששין וכו' והא דתניא הזרוע והלחיים והקיבה נוהג בכוי ובכלאים ר' אליעזר אומר וכו' כוי פטור מן המתנות במאי עסקינן אילימא בתיש הבא על הצביה וילדה וכו' לעולם בצבי הבא על התיישה וילדה ור' אליעזר נמי ספוקי מספקא ליה אי חוששין לזרע האב או לא וכיון דלרבנן מספקא להו ולר"א מספקא ליה במאי פליגי בשה ואפילו מקצת שה רבנן סברי שה ואפילו מקצת שה ור"א סבר שה ולא מקצת שה אר"פ הילכך וכו' לענין או"ב משכחת לה בין בתיש הבא על הצביה בין בצבי הבא על התיישה בתיש הבא על הצביה ולא יסורא דילמא חוששין לזרע האב או לא וכיון דלרבנן מספקא להו ולר"א מספקא ליה במאי פליגי בשה ואפילו מקצת שה רבנן סברי שה ואפילו מקצת שה ור"א סבר נהי נמי דילמא חוששין לזרע האב שה ואפילו מקצת שה אמרינן ואסור ור' אליעזר סבר נהי נמי דחוששין לזרע האב שה ואפילו מקצת שה לא אמרינן בצבי הבא על התיישה ולמלקות רבנן סברי נהי נמי דחוששין לזרע האב שה ואפ"י מקצת שה אמרינן ומלקינן ליה ור' אליעזר סבר איסורא איכא מלקות ליכא איסורא איכא דילמא אין חוששין לזרע האב והאי שה מעליא הוא מלקות ליכא דילמא חוששין לזרע האב ושה ואפ"י מקצת שה לא אמרינן. וכתב הרשב"א בחידושיו בתיש הבא על הצביה לאיסורא רבנן סברי כיון דאיכא למיחש דחוששין לזרע האב ואפילו מקצת שה אמרינן וכו' על כרחך צריכינן אנו לפרש בתיש הבא על הצביה וילדה בת ובת ילדה בן כדאוקימנא ברישא דשמעתין דאי בתיש הבא על הצביה וילדה בן ושחט לה ולברה אפ"י איסורא ליכא וכדאמר רב חסדא הכל מודים בצביה ובנה תיש שהוא פטור מאי טעמא שה ובנו אמר רחמנא ולא צבי ובנו וצבי הבא על התיישה למלקות בכה"ג מיירי בצבי הבא על התיישה וילדה בת והבת ילדה בן ושחט לה ולברה ובכה"ג קאמר רבי אליעזר דלא לקי דדילמא חוששין לזרע האב ושה ואפילו מקצת שה לא אמרינן והוה ליה צבי ובנו אבל בצבי הבא על התיישה וילדה בן ושחט לה ולברה בהא ליכא מאן דפליג וכ"ע מילקא לקי וכדאמר רב חסדא הכל מודים בתיישה ובנה צבי שחייב מ"ט שה אמר רחמנא ובנה כל דהו ואע"ג דאמרינן סתמא בתיש הבא על הצביה ובצבי הבא על התיישה וילדה בת ובת ילדה בן משום דסמיך ליה אשקלא וטריא דשקלינן וטרינן עלה בריש שמעתין ופרקינן ומוקמינן לה הכי ותמיהא לי מה שנראה מדברי הרמב"ם שמפרש לה כצורתה בתיש הבא על הצביה ושחט לה ולברה לאיסורא שכך כתב ונוהג בכלאים כיצד צבי שבא על העז ושחט את העז ובנה לוקה אבל עז שבא על הצביה אסור לשחוט אותה ואת בנה ואם שחט אינו לוקה פרה ובנה אסרה תורה ולא צביה ובנה ושמא הוא ז"ל מפרש דהא דמותבינן לעיל במאי עסקינן אילימא בתיש הבא על הצביה וילדה בן ושחט לה ולברה והאמר רב חסדא הכל מודים בצביה ובנה תיש שהוא פטור משום דהוה ס"ד דמחלוקתן דרבנן ור' אליעזר לענין מלקות הוא דפליגי הוא דמותבינן אבל הכי והיינו דפריך מדרב חסדא דאמר הכל מודים שהוא פטור דמשמע פטור ממלקות אבל השתא דמוקמינן פלוגתייהו באיסורא אפילו בצביה ובנה תיש אסרי רבנן ואינו מחוור דכיון דאמרינן דשה אמר רחמנא ולא צבי והכא ליכא לא שה ולא מקצת שה מ"ט מפלגינן בין איסורא למלקות אי שה ואפ"י צבי אמר רחמנא מילקא נמי לא לקי ואי שה אמר רחמנא ולא צבי איסורא מנ"ל וצ"ע עכ"ל בחידושיו ובת"ה:

בְּנוֹ לֹא תִשְׁחָטוּ בְּיוֹם אֶחָד. וְנוֹהֵג בְּכֻלָּאִים. כִּי צָד. צָבִי
שָׁבָא עַל הָעֵז וְשַׁחַט הָעֵז וְאֵת בְּנָהּ לִוְקָה. אָבֵל הָעֵז שָׁבָא
עַל הַצְּבִיָּה אִסוּר לְשַׁחַט אוֹתָהּ וְאֵת בְּנָהּ. וְאִם שַׁחַט אִינוּ
לוֹקָה. פָּרָה וּבְנָהּ אִסְרָה תוֹרָה לֹא צְבִיָּה וּבְנָהּ:

שו"ע יו"ד סימן טז פ"ז

ט. אין איסור אותו ואת בנו אלא בבהמה טהורה ו' ונוהג בכלאים ז' הבא
ממין כבש וממין עז.

עין משפט ד. הרמב"ם הל' שחיטה פי"ב ה"ב

אִסוּר אוֹתוֹ וְאֵת בְּנוֹ נוֹהֵג בְּכֹל זְמַן וּבְכֹל מְקוֹם. בְּחֻלִּין
וּבְמִקְדָּשִׁין. בֵּין קִדְשִׁים הַנְּאֻכְלִין בֵּין קִדְשִׁים שְׂאִינָן
נְאֻכְלִין. לְפִיכֵךְ הָרֵאשׁוֹן שֶׁשַׁחַט בְּעֶזְרָה וְהַשְּׂנִי בַּחוּץ. או
הָרֵאשׁוֹן בַּחוּץ וְהַשְּׂנִי בְּעֶזְרָה. בֵּין שֶׁהָיוּ שְׂנִיָּהֶן חֻלִּין או
שְׂנִיָּהֶן קִדְשִׁים. בֵּין שֶׁהָיָה אֶחָד מֵהֶן חֻלִּין וְאֶחָד קִדְשִׁים.
זֶה שֶׁשַׁחַט אַחֲרוֹן לוֹקָה מִשּׁוּם אוֹתוֹ וְאֵת בְּנוֹ:

- ו. מברייטא שם ובתורת כהנים פ' אמור. "שור" ולא חיה "שה" ולא עופות. ב"י ועזים בכלל שה כמו שכתוב "שה כשבים ושה עזים" פר"ח.
- ז. ונוהג נמי בכל מין היוצא מהבהמה ואפי' מן חיה או עוף כל שאמו בהמה טהורה יש בו איסור אותו ואת בנו. פר"ח אות י"ד וכף החיים אות מ"ז.
- וכו' שהוא בריה וספק אם הוא בהמה או חיה אסור לשחוט אותו ואת בנו ואין לוקין עליו. שם בכף החיים אות מ"ח.
- ח. כסף משנה: איסור אותו ואת בנו נוהג וכו'. משנה ר"פ אותו ואת בנו (דף פ"ח). ומ"ש בין קדשים הנאכלים בין קדשים שאינם נאכלין. מתבאר ממה שיבא בסמוך. ומ"ש לפיכך הראשון ששחט בעזרה והשני בחוץ וכו'. משנה בפ' אותו ואת בנו (שם):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

דף טו:

עין משפט א. הרמב"ם הל' איפורי מזבח פ"א הי"א

מה בין בעלת מום קבוע לבעלת מום עובר. שבעלת מום קבוע אם ילדה והיא קדש יפדה הולד ויצא לחלין אף על פי שהוא תמים כדי שלא יהיה טפל חמור מן

ט. כסף משנה: מה בין בעלת מום קבוע לבעלת מום עובר כו'. בפ"ב דבכורות (דף ט"ו:). ומ"ש ואם נתעברה קודם שתפדה וילדה אחר פדיון הולד חולין. ג"ז שם. ומ"ש ואם מתה קודם שתפדה נפדית אחר שתמות וכו'. במשנה שם (דף י"ד) ובפ' הזרוע (דף ק"ל). ומ"ש אבל המקדיש בעלת מום עובר או תמימה ואחר שהקדישה נולד לה מום קבוע אם מתה קודם שתפדה תקבר וכו'. במשנה פ"ב דבכורות ופ' הזרוע. ומ"ש ואם נשחטה קודם שתפדה ה"ז נפדית. בפ"ק דמעילה קדשי מזבח תמימים ונעשו בעלי מומין ועבר ושחטן רבי אומר יקברו וחכ"א יפדו. ומה שכתב נפדית כל זמן שהיא מפרכסת. בפ"ב דחולין (דף ל') וכ"ת דבעי העמדה והערכה והתנן שחט בה שנים או רוב שנים ועדיין היא מפרכסת הרי היא כחיה לכל דבריה. ומ"ש ואם ילדה יקרב ולדה. בפ"ב דבכורות (דף ט"ז) אמרינן על קדם הקדשן את מומן ולדותיהן שנולדו לפני פדיון מקדש קדשי ואמרינן דבפרק אלו קדשים איפליגו אי קדשי ליקרב או אי קדשי לרעייה ופסק רבינו כשמואל ורבא ולא כבר פדא ורב פפא משום דשמואל ורבא הוו מארי דגמרא טפי מינייהו: נתעברה קודם שתפדה וילדה אחר וכו'. בפ"ב דבכורות (דף י"ד) שנינו גבי קדם הקדשן את מומן ולדן אסור לאחר פדיון ומפרש בגמרא דמיירי באיעבר לפני פדיון ואתיליד לאחר פדיון ואמרינן בגמרא (דף ט"ו:) אותן ולדות מה תהא עליהן אמר רב הונא כונסן לכיפה והן מתין דהיכי ליעבד לקרביניהו מכח קדושה דחוויה קא אתו לפרקיניהו לא אלימי למתפס פדיונן אמרי במערבא משום רבי חנינא סמוך לפדיונן מתפיסן לשם אותו זבח ופרש"י קדושה דחוויה דאית בהו תרתי לריעותא חדא דאמותן בעלי מומין שנראו ונדחו ועוד דלאחר פדיון נולדו והן עצמן אין יכול להתפיסן לקדושה גמורה להקריב והואיל ואידחו תו לא מיחזו. לא אלימי למיתפס פדיונן בקדושתן כדי שיצאו הם לחולין שכבר יצאה קדושתן אגב פדיון דאמן וכו'. סמוך לפדיון אמן מתפיסן לשם אותו זבח דהשתא חיילא עלייהו קדושה לעצמן דחשביניהו ולא פקעא קדושתיהו על ידי פדיית אמן עכ"ל ואמרינן בגמרא בעא מיניה רבינא מרב ששת מהו שמתפיסם לכל זבח שירצה א"ל אין מתפיסן (אלא לשם אותו הזבח) ותניא כוותיה ופסק רבינו כרבי חנינא משום דרב ששת ורבינא דבתראי נינהו סברי כוותיה וברייתא דתניא כוותיה דרב ששת כוותיה אתיא. ויש בקצת ספרי רבינו טעות סופר והנוסחא הנכונה לפי שאינו יכול להקריבו מכח אמו לפי שבא מכח קדושה דחוויה:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

הַעֲקָר. וְאִם נִתְעַבְרָה קֹדֶם שְׁתַּפְּדָה וַיִּלְדָּה אַחַר פְּדִיוֹן הַנּוֹלָד חֲלִין. וְאִם מֵתָה קֹדֶם שְׁתַּפְּדָה נִפְדֵּית אַחַר שְׁתַּמוּת. שְׁהָרִי לֹא חָלָה קֹדֶשָׁה גְמוּרָה עַל גּוֹפָהּ אֲלֵא עַל דְּמִיָּהּ מִפְּנֵי שְׁהִיְתָה בַּעֲלַת מוֹם קְבוּעַ. אֲבָל הַמְּקַדֵּשׁ בַּעֲלַת מוֹם עוֹבֵר אוֹ תַּמִּימָה וְאַחַר שְׁהִקְדִּישָׁה נוֹלָד לָהּ מוֹם קְבוּעַ. אִם מֵתָה קֹדֶם שְׁתַּפְּדָה תִּקְבֵּר כְּשֶׁאֵר הַקְּדָשִׁים הַתַּמִּימִים מִפְּנֵי שֶׁהִיא צְרִיכָה הַעֲמָדָה וְהַעֲרָכָה כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ בַּעֲרֻכִין. וְאִם נִשְׁחַטָּה קֹדֶם שְׁתַּפְּדָה הָרִי זֶה נִפְדֵּית כָּל זְמַן שֶׁהִיא מְפֹרָקֶטת וְאַחַר כֶּף תֹּאכֵל. וְאִם יִלְדָה יִקְרַב וְלָדָה. נִתְעַבְרָה קֹדֶם שְׁתַּפְּדָה וַיִּלְדָּה אַחַר שְׁנִפְדֵּית הַנּוֹלָד אָסוּר וְאִינוּ נִפְדָּה. אֲלֵא כִּי צַד יַעֲשֶׂה. סְמוּךְ לְפְדִיוֹן אָמוֹ מִתְּפִיס זֶה הַנּוֹלָד לְשֵׁם אוֹתוֹ הַזְּבַח. לְפִי שְׂאִינוּ יָכוֹל לְהַקְרִיבוֹ [מִכַּח אָמוֹ] מִפְּנֵי שֶׁבֹא מִכַּח קֹדֶשָׁה דְּחוּיָהּ:

עין משפט ב. הרמב"ם הל' בכורות פ"ה ה"ח

כָּל הַקְּדָשִׁים שֶׁקֹּדֶם לָהֶם מוֹם קְבוּעַ לְהַקְדֵּשׁ וְנִפְדּוּ חִיבִין בְּבִכּוּרָה. וְאִם קֹדֶם מוֹם עוֹבֵר לְהַקְדֵּשׁ אוֹ שֶׁהִקְדִּישׁ תַּמִּימִים וְאַחַר כֶּף נוֹלָד לָהֶם מוֹם קְבוּעַ וְנִפְדּוּ פְּטוּרִין מִן הַבְּכּוּרָה. שְׁהָרִי לֹא יִצְאוּ לְחֲלִין לְכָל דָּבָר

י. כסף משנה: כל הקדשים שקדם להם מום קבוע להקדשן וכו'. משנה פ"ב דבכורות (דף י"ד) ופרק הזרוע (דף ק"ל):

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

מִפְּנֵי שֶׁהֵן אֲסוּרִין בְּגִזָּה וְעִבּוּדָה כְּמוֹ שֶׁבְּאַרְנוֹ בְּהִלְכוֹת
מְעִילָה: